

Debreceni Nagyujság

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:		FŐSZERKESZTŐ: SZÁVAY GYULA.		SZERKESZTŐSÉG:	KIADÓHIVATAL:
HELYBEN:		VIDÉKEN:		Debrecen Darabos-u. 19.	Debrecen, Piac-utca 7. sz.
Egy évre. . . . . 12 korona	Egy évre. . . . . 18 korona	Felelős szerkesztő	Laptulajdonos:	Telefon 862.	Telefon 223.
Fél évre. . . . . 6 korona	Fél évre. . . . . 9 korona	Szalanczy József	Thaisz Arthur		
Negyed évre. . . . . 3 korona	Negyed évre. . . . . 4 K 50f.				

„A jótékonyág csak divat!”

— Saját tudósítónktól. —
K. Tóth Mihály kulturális referensnek referálta a tanácsülésben, hogy a jótékony nőegylet május 21-re kéri a nagy erdei cukrászda előtti teret, jótékony célú virágünnepély rendezéséhez. A referens elutasítandónak tartotta a kérést, mert a tanácsnak van 1911-ből egy végzése, amelyben kimondja, hogy a nagy erdei térséget, amely a cukrászda, a Pavillon előtt van, semmiféle multság céljára nem adja.

Kovács József polgármester azt mondja, hogy a múlt esztendőben a katolikus nőegylet megkapta ezt a teret, akkor most sem lehet elzárkózni a kérelem elől. Ugy kell kijelölni a körülzárandó teret, — hogy az ne akassza meg teljesen a forgalmat.

Rostás István renderfőkapitány a maga részéről nem járul hozzá, hogy a teret átengedjék. Nagy terület körülzárásához nem is adhat sok rendőrt, mivel május 21. ünnepre esik. De akár sok, akár kevés rendőr kell is, nem szívesen ad, mert a jótékony nőegyletek nem gyakorolják úgy a jótékonyt, ahogyan kellene. Ezt meg is mondta nekik, mikor a fiatalok ügyéről volt szó.

Kovács József polgármester: A jótékonyág ma csak divat!

Magoss György főügyész előkeresendőnek tartja azt a határozatot, amelylyel tavaly odaadta a város a teret. Ennek alapján kell határozni most is a kérés felett.

A tanács erre az álláspont-ra helyezkedett.

Munkács diszpolgári oklevele Tiszának.

— Telefonjelentés. —
Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy Munkács város küldöttsége ma adta át gróf Tisza István miniszterelnöknek a diszpolgári oklevelet. Tisza István a küldöttséghez intézett beszédében a következőket mondotta:

— A férfinak mennie kell a kötelesség útján habozás nélkül. Én, aki sok csalódáson mentem keresztül, jól eső érzéssel látom, hogy vannak ez országban sokan, akik megértnek.

A király gyógyulása.

— Telefonjelentés. —
A király egészsége folyton javul. A hurutos tünetek szűnőben vannak. A közérzet jó.

Caillauxné ügye az államrendőrségen.

— Telefonjelentés. —
Párisból jelentik, hogy a vizsgálóbíró Caillauxné ügyében befejezte a vizsgálatot. A bűnpör iratait ma áttették az államügyészséghez.

Öngyilkos lett az édesanyja sirján.

— Telefonjelentés. —
Elek József ujszentannai gyógyszerészség az édesanyja sirján, Mária-radnán öngyilkosságot követett el. Veronált ivott és mire a csendőrök a temetőbe érkeztek, már halott volt.

Kossuth Ferenc haláltusája.

— Telefonjelentés. —
Kossuth Ferenc állapotáról este 9 órakor orvosi jelentést adtak ki, amely arról szól, hogy a beteg az egész napot nyugtalanul töltötte. Nem vett magához semmi táplálékot. A hőmérséklet jelentékenyen emelkedett. A tüdőpangás fokozódott. A beteg eszmélete zavart jelenségeket mutat.

Több helyen az országban istentiszteletet tartottak Kossuth felgyógyulásáért.

Földrengés Egerben.

— Telefonjelentés. —
Hétfőn hajnalban Egerben néhány másod percig tartó földrengést érezték.

Öngyilkos vegyész mérnök.

— Telefonjelentés. —
Strumpf József eszéki vegyész mérnök gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkosságot követett el. Több, mint félmillió vagyont hagyott hátra. 140.000 koronát hagyományozott Eszék városának.

Ha házikertjében eredményteljes akar kertészkedni

vetemény- és virágmagvakat

feltétlenül

Paczelt Jánosnál

Szent-Anna-utca 3 szám alatt
Telefon 934., szerezze be.

Kertészeti értesítő ingyen!

Kedvezőtlen a vármegye közegészségügye.

— Saját tudósítónktól. —
A megyei főorvosnak a közgazgatási bizottság ma déli előtti ülésén előterjesztett jelentése szerint Hajdumegye közegészségi viszonyai kedvezőtlenek. Kevés a születés, jelentékeny a halálozás. A hevenyfertőző kórok szörvénysak voltak. A halálozásoknak nagyrészt gümőkór okozta. Áprilisban a vármegye népessége 169 lélekkel szaporodott.

Legjobb hashajtó az

Eulaxans tabletták

Kapható a készítőnél

Dr. Sztankay Aba

„Nádor” gyógyszerárában
Szent-Anna-utca, Attila-tér.

A vármegye állategészségi állapota.

— Saját tudósítónktól. —
Hajdumegye április havi közegészségi viszonyairól Reitz János törvényhatósági alatorvos számolt be a közgazgatási bizottság mai ülésén.

A lépfene Egyeken és Tétellenen, a veszettség Püspök-ladányban, a ragadós száj- és körömfájás H.-bőszörményben és Balmazújvároson, a sertésorbánc Hajdubárházaon lépett fel.

Az ország északkeleti részében nagy károkat okozó mélykór a vármegye községei közül csupán Vámspéresen okozott számbavehető veszteséget.

Némethy L. János

vizművállaiati irodáját Csapó-utca 31. szám alól
Csapó-utca 54. szám alá helyezte át.

Szakszerűen készít mindennemű vizvezetési szereléseket,

Fürdők, clozettek, mosdók, csatornázás. Gáz és villanyvilágítási berendezések. Fűtés, kutak stb. Javítások és jókarban tartások
TELEFON 12-23 pontosan és jutányosan. TELEFON 12-23

A hajdumegyei kivándorlás.

— Saját tudósítónktól. —

Kovács Gyula alispán a köz igazgatási bizottság mai ülésén beszámolt a múlt hónap köz igazgatási állapotokról. A közbiztonsági állapotok általában normálisak voltak.

Áprilisban a megyében tizenhét utlevelet kértek, — márciusról elintézett maradt hét utlevélkére. Kiadott 18 utlevél és megtagadott egy utlevélkére, tárgyalás alatt maradt hat. A kiadott utlevelek mind Amerikába szólnak és Hajduböszörményre 8, Hajduszoboszlóra 2, Hajdudorogra 2, Hajdusámsonra 3, Vámospécsre 2, Egyekre 1 kivándorló esik.

A múlt esztendő április havában szintén 18 utlevelet adtak ki.

A köz igazgatási bizottság a jelentést tudomásul vette.

Amerikai női, férfi és gyermek

CIPŐK

csodálatos olcsó árban kaphatók

Neumann Testvérek

cégnél
a Tisza-palotában Benyáts mellett

A hajdudorogi püspökség magyarjai

Debrecen, május 11.

A Miklós-utca 51. számú háza, ahol az ország legifjabb és mégis oly sok rázkódtatáson átment püspöksége székel, egyszerű földszintes épület. Olyan, amilyenben egyszerű vidéki családok szoktak lakni: néhány fehérfüggönyös ablak az utcára, csukott sárga kapu, szürkére meszelt falak. A kapu előtt nem áll díszruhás portás, a kapualjban nem fogad libériás inas. Egy lélek sem mutatkozik sehol, keskeny, hosszú udvar sárga porondján lecsúszhat az ember a kocsiszinre, nem kérdezi senki, mit akar. A kocsiszinből egy hintó fekete lakkja ragyog, az egyszerű tetők fölött galambok repülnek és fönt a kék ég: ez a hajdudorogi püspök egész bérbe vett rezidenciája. Az udvaron jobbfelől van a püspöki iroda. Szerény, világos szoba, amelyben három asztal van egymáshoz tolva. Csupa vadonatúj butor, a nagy katasztrófa után az irodát újra kellett berendezni. A fényezett asztaloknál két reverendás ur ül, a sarokban pedig egy iródiák körmöl sietősen. Az egyik pap, Melles Emil, a püspök új titkára és irodavezetője szívesen fogad:

— A püspök ur ömeltósága nincs idehaza. Budapestre utazott, hogy a függő ügyekre vonatkozólag közbenjárjon a kormánynál. Mert ez időszerint az egyházmegye

szervezési munkálatai folynak legszorgosabban. Egyes fontos kérdéseket kell még elintézni és akkor, azt hiszszük, rendbe jön minden az egyházmegyében. A legszebb reményekkel vagyunk eltelve. És különösen a megye magyarságára vonatkozólag mondhatok rendkívül biztató adatokat. Előbb csak példák szolgálnak: Ime, a nagy károlyi görög katolikusok küzdelme: Nagykárolyban volt ruthén és román görög-katolikus egyház. Mindkettőnek a hívei magyarok. A ruthén egyház tiltakozott az ellen, hogy nekik Nagyváradról adjanak román papot, aki nem tud magyarul. Nagyváradon azonban nem teljesítették kérésüket, ezért volt aztán kilenc évig bezárva a templomuk. Végre, hosszas tárgyalások után, a nagyváradiak kiengedték a károlyi görög katolikusokat megyéjükbe és ekkor csatolták az egyházközséget a munkácsi püspökséghez. A hajdudorogi püspökség nem vett el románokat, hanem tulajdonképpen azokat, akik magyarok voltak. 1867-ben, midőn a magyar görög katolikusok első szervezkedése történt a magyar püspökség létesítése érdekében, a lázadó kismajtényiak is ott voltak. De különben is, a széleken lévő községekben mindenütt beszélnek magyarul és a gyermekek, akiket az iskolákban románul tanítanak, az utcán nyomban magyarra fordítják a szót. A napokban itt járt

Erkörtvélyes küldöttsége és egyenesen magyar papot kért Számos ily példát idézhetnék. Egészen bizonyos, hogy a nép körében nincsen izgatottság, még a románajku falvakban sem. A nyugtalanság csupán a papság egy részében tapasztalható, de ennek is egészen más oka van. Nem nemzetiségi kérdés, hanem pénzügyi kérdés az egész. A nagyváradai román egyházmegyéből negyvennégy községet csatoltak a hajdudorogi megyéhez. Eddig a hitközségek papjainak a nyugdíjáról a nagyváradiak gondoskodtak, özvegyeiket segítették, árváikat ingyen nevelték, gyermekeiket minimális összeg ellenében tanítták. A mi püspökségünk egyelőre nem tud mindezekről gondoskodni, mert nincs nevelőintézetünk, nincsenek alapjaink stb. Erthető tehát az aggodalom, amely a kritikus pontokra természetesen szándékosságából kihelyezett román papok között van. A nagyváradai egyházmegye, amely kitolta őket a magyarok közé, nem vesz tudomást gyermekeiről, mi pedig egyelőre tehetetlenek vagyunk. De épen azért időzik Budapestben a püspök ur, hogy ezekről a kérdésekről meggyőzze a kormányt. És épen azért erős a mi reményességünk is, mert ha ezek a kérdések elintéztet nyernek, elintéztetnek tekinthető az egész izgalom. A főbb agitátorok közül a kismajtényi papot ugyanis hivatalvesztésre ítélték. A szamosdobi Csordás, aki Ciordariának írja a nevét, öreg ember és valóban nyugalomra érett. Saj-

Tavaszi kalap ujdonságok Feketénél.

A hajduböszörményi tanítónő ügye.

— Saját tudósítónktól. —

A Debreczeni Nagyújság többször foglalkozott Faragó Irén hajduböszörményi tanítónő ügyével. A tanítónő ópanaszkodott, hogy a községben kicsufolják, nemtelen szavakkal illetik, üldözik. A januári köz igazgatási bizottsági ülés foglalkozott Faragó Irénnek a maga ellen fegyelmet kérő folyamodványával, amelyet felterjesztettek a kultuszminiszterhez. Hajdu Ferencz tanfelügyelő a megyei köz igazgatási bizottság mai ülésén jelentette, hogy a kultuszminiszter Faragó Irén hajduböszörményi íz. tanítónőnek a nyugdíjbizottság elé való állítását elrendelte.

Mandasescut szabadon bocsátották.

Bukarest, máj. 11.

A debreczeni pokolgépes merénylet után mindjárt az első napokban letartóztatta az itteni rendőrség Mandasescu Silvius egyetemi hallgatót, — mert ő adta Catarauinak azt az utlevelet, melylyel a bűnös Csernoviczba, onnan pedig ismeretlen helyre szökött. Mandasescut hónapokon át vizsgálati fogságban tartották, a mi rendkívül felizgatta a román közvéleményt, különösen az ifjúságot, mely azzal vádolta meg a kormányt, — hogy a monarchia miatt nem meri szabadlábra helyezni Mandasescut. Népgyűlésekkel és küldöttségjárásokkal végre elérték, hogy a bíróság szombaton szabadlábra helyezte Mandasescut. Az egyetemi hallgatók lelkesen ünnepelték

társukat, akiért kauciót is tettek le.

Mandasescu pörét ma délelben kezdte tárgyalni a bukaresti törvényszék. Az ő ügyével együtt tárgyalják Catarau két letartóztatott magyar származásu barátjének, Salamon Mariettának és Hiemesnének ügyét.

Satnya a vetés.

— Saját tudósítónktól. —

Hajdumegye köz igazgatási bizottságának ma délelőtti ülésén Sürgeóth Jenő gazdasági felügyelő jelentésében beszámolt a vetések állapotáról. Ugy az őszi, mint a tavaszi kalászkok az egész április havában tartott szárazság miatt kevésebben megerősödni nem tudtak, a drótféreg és futrinka a gyöngé növényzetben nagy károkat okozott. A vetések állásáról egységes képet adni nagyon nehéz. A buza-

vetések, nagy általánosságban igen gyöngék, gazosak, ritkák, alacsonyok, acat igen sok van benne. Sok kiszántás történt. Azonban a kedvezőtlen fejlődés dacára is, az őszi vetések még sokat fejlődhetnek kedvező májusi időjárás alatt. A szárazság folytán a tavaszi vetések is sárgulni kezdenek.

A kukorica nagyrészt már elvetették, de kikélve még kevés van.

A repcevetések is igen megcsinyították a kedvezőtlen időjárást.

A nagy szárazság miatt a legelők is száradni kezdenek.

A vármegye köz gazdasági helyzete a nagy szárazság folytán kedvezőtlenebb és bizonytalanabb, mint március végén volt, kedvező májusi rás még mindig sok javulást hozhat, azonban az őszi vetések átlagos jó termésre nem számíthatnak.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhettük be

Weisz Adolf

posztókeresk. Debrecen, Kossuth utca 1. sz.
(Első Takarékpénztár palotájában)

nos azonban, nyugdíjazásról szó sem lehet egyelőre, mert nincs fedezetünk. A püspök ur szívesen áldozna a magából, de ezt nem teheti mert így is a legkisebb javadalma van a püspökök között... Ami a revízió kérdését illeti, nekünk ebből csak előnyeink származhatnak, mert ha Kolozsváron és ilyen fontos helyeken pozíciót nyerünk, a magyarság erősítését szolgáljuk vele. Különben, azt hiszem, ebből nem lesz semmi. Most még nagyon szerényen élünk, itt lakunk valamenynyien a hivatalban. De reméljük, hogy Nyiregyháza, ahová szeptemberben vagy októberben költözünk, minden jobban lesz.

A városházáról.

Az ungvári főreáliskola növendékei Debreczenben. — Az ungvári főreáliskola harminc növendéke ma Debreczenbe érkezett. Tóth Mihály városi kulturtanácsnok fogadta az érkezőket, akik a város nevezetességeit, ipari telepeit, középületeit tekintik meg. Hétfőn délelőtt megtekintették a gázgyárat, a hol megvendégelték őket oszonnával, aztán a villamostelepet nézték meg, majd a patkógyárat. Délben kimentek a Hortobágyra, estére a református főgimnázium internátusának vendégei. A látogató diákok kedden utaznak el Debreczenből.

Szabad zenélni a Gambriusban. Márkus Jenő vendéglős, aki a városi bérházak panéjében diszes mulatót és vendéglőt rendezett be, kérte a város tanácsától, hogy engedje meg a zenélést, a terrazon éjjel 11 óráig, bent 12 óráig. A bérház lakói nem elengedték a zenélést, csak egyedül Lichtblau Albert. — Dr. Vargha Elemér tanácsnok referálta az ügyet a mai tanácsülésben és teljesítette a tanács Márkus Jenő kérését, a melyet csak a polgármester nem tartott teljesíthetőnek. — Azonban a tanács csak úgy engedte meg a zenélést, hogy ezt az engedélyt bármikor bevonhatja, ha a város érdeke kívánja.

Képeket vásárol a város. K. Tóth Mihály kulturtanácsnok a hétfői tanácsülésben előterjesztést tett a tanácsnak, hogy vásároljon két képet a város Tibor Ernő tárlatán, amely a minap nyílt meg a város bérházában. — Proponálta mindjárt, hogy őt és Magoss György tisztit főügyészt bizza meg a tanács a képek vásárlásával.

— Én nem megyek — mondta a főügyész — a multkor is olyan rossz képek között kellett válogatni!

— Itt jó képek vannak — mondta Tóth Mihály.

A tanács végre is kimondta, hogy két képet vásárol a város részére és kiutalt erre 300 koronát.

— **20.000 korona póthitel.** A városi tanács mai ülésében 20.000 korona póthitelt enge-

délyezett az erdőkezelés költségeire, mivel a költségvetésben előirányzott összeg már elfogyott.

A szanatóriumba vezető ut burkolata. K. Tóth Mihály kulturtanácsnok bemutatta a tanácsnak a mai ülésben, hogy a József kir. herceg Szanatórium Egyesület elnöke azt kéri a várostól: a nagyerdei lüdbeteg szanatóriumhoz vezető utat ne ciklops burkolattal, hanem tarmakkal lássa el. A tanács megállapította, hogy a kérelem már nem teljesíthető, mivel a ciklopsburkolatra megtették az előmunkálatokat.

Betörés a munkásbiztosítóba.

Kilenc millió korona!

Külön tudósítónk jelentése Szenzációja van ma a budapesti rendőrségnek, óriási betörést fedezett fel, mely egyenesen az iparosok körében sokat emlegetett Munkásbiztosító pénztár ellen irányult.

Ismeretlen tettesek éjjel betörték a Pénztárba s egyenesen a főpénztár szekrényeit vették munka alá.

Az óriás pénztárszekrény külső páncélfalán 124 lyukat furtak, a tresor falán pedig mintegy 40-et.

Erre a tettesek felnyitották a munkásbiztosító pénztárt és —

— és 9 millió korona deficitet találtak benne.

A tettesek megőrültek.

A francia szociálisták győzelme.

— Telefonjelentés. —

A franciaországi választásokon a szociálisták nagy győzelmet arattak. Huszonhét új mandátumot kaptak a mostani választásokon.

Korona Passage. Telefon 3-28

Kedden — Szerdán
május 12—13-án

Uj kabaré számok!

Teljesen új mozgóképműsor.

1. Zene.
2. Egy cirkáló hajó fedélzetén ismeretterjesztő, mozgó.
3. **Borzássy Rózi** kabaré művész nő vendégfellepte.
4. **PATHE UJSÁG.** Műtheti világeseemények.
5. **Sáral Sz. Károly** vendégfellepte.
6. **Az alpok term. szépségei**
7. **Révész Ilonka** szubrett vendégfellepte.
8. **Teddy mozgófényképet csinál** Bohózat, mozgó.
9. **VIDOS JENŐ** komikus vendégfellepte.
10. **Klára udvarlója** Kacagtató, mozgó.

Előadások este pontosan 7 órától folytonos bemenet. Rendes helyárák. — Bérlet, tisztviselő és trafik jegyek érvényesek.

Csütörtökön — Pénteken

uj műsor.

DEBRECZEN LEGNAGYOBB
ÉS LEGSZEBB MOZGÓJA
Egyház-tér. ♦ Telefon 12 51.

Kedden — Szerdán május hó 12—13 án

A királynő ékszere.

Fényes beállítású dráma 4 felvonásban.

1. Zene.
2. **Velence éjjel.** Gyönyörű-természeti felvétel.
3. **Szerellem habbal.** Pompás vígjáték.
4. **A Szent Zászló.** Drámai jelenet.
5. **Csutaknak arany szive van.** Bohózat.

Előadások este pontosan 7 órától folytonos bemenettel. Rendes helyárák. Bérlet jegyek érvényesek.

Csütörtökön — Pénteken május 14—15-én

A fehér álarc.

Társadalmi dráma 2 felvonásban.

Az óriás kigyó.

Szenzációs dzsungel dráma 2 felv.

A ref. egyház ügyei

Presbiteri gyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

A debreceni református egyház presbiteriuma hétfőn délután három órakor az egyház tanácstermében gyűlést tartott, amelyen Kovács József polgármester, főgondnok és Dicsőfi József elnökölt.

Tudomásul vette a gyűlés, hogy a városi tanács az iskola építtető vegyes bizottságba Kovács József polgármester elnöklete alatt Csóka Sámuel, dr. Magoss Györgyöt, Aczél Gézá, Roncsik Lajost, dr. Fráter Imrét, Szentesi Jánost, dr. Nagy Lajost és Horváth Jánost küldhette ki.

Az ondódi II. számú iskola telkének régen huzódó ügyében végleges megállapodás jött létre, mely szerint az egyház az egy hold telket kizárólag iskolai célokra adta és az átadást ennek kiemelésével telekkönyvelték a város javára.

Nagy vita indult meg a tiszafüredi egyház átirata kapcsán, amely a tiszántuli református egyházkerület legutóbbi gyűlésén a lelkészválasztások dolgában hozott határozattal van összefüggésben. Az említett határozat az egyházak autonómiáját, főképen a szabad lelkészválasztást nagy mértékben korlátozza. Jánosi Zoltán mélyreható beszédben fejtegette ki a határozatnak a hátrányos voltát. Előadói javaslatot fogadott el a gyűlés, melyben az egyházkerületnek ezen irányzata ellen határozottan állást foglalnak és a többi egyházakat is megkeresik hasonló állásfoglalás érdekében.

Az előkészítő bizottság az Árpád-téri templom környékének sürgős rendezése végett kérvényt adott be a városi tanácshoz, hogy a terület haladéktalanul rendeztesse, mert esős időben a hivek a templomot nem közelíthetik meg a nagy sár miatt.

A gazdasági bizottság jelenté, hogy az egyház pénzeiből 50 ezer korona a Debreceni Első Takarékpénztárnál lesz elhelyezve. A többi háromötöd részét szintén a Debreceni Első Takarékpénztárnál, egyötöd részét az Alföldi Takarékpénztárnál, egyötöd részét a Takaréék és Hitelintézetnél helyezik el.

Deák Mihály presbiter a legátusi díjak kiutalásánál felszólalt s kérte a gyűlést, hogy a homokkerti imaházhoz is legátust küldjön az egyház.

Ez azonban nem valósítható meg.

Február 26-án, az egyház pénztárában tartott vizsgálat mindent a legnagyobb rendben talált.

A bérházépítő bizottság javasolta, hogy ingók árverésénél az egyház veszélyeztetett

bérvételéseinek megmentése céljából az egyház ügyvédjét vételre is felhatalmazták.

Bacsó Dezső dr. kérte a javaslatot azzal pótolni, hogy az árverésen a gazdasági gondnok is jelenjék meg és hogy az árverésre megfelelő előleget folyósítsa a pénztár.

Elfogadták. Csonka Pálné az Árpádtéri templom részére két himzett tálcát ajándékozott.

A felsőbb leányiskola igazgatótanácsa jegyzőjévé az egyházi főjegyzőt választotta meg.

Több segély- és fizetési előleg ügyek letárgyalása után a gyűlés hat órákor véget ért.

Tud-e írni-olvasni?

A választók vizsgáztatása.

Kovács József polgármester ma felhívást bocsátott ki, mely a következőket tartalmazza:

Az országgyűlési képviselő-választók írni-olvasni tudásának igazolására alakított albizottságok működésüket május 20-ik napján szerdán kezdik meg az alábbi helyeken: A városháza könyvtárszobájában (I. e. 3. sz.). A tűzoltólaktanyában (Csapó-utca 43.). A Piac-utca 28. sz. városi bérház I. em. 7. sz. helyiségében. Az Ipartestület nagytermébe (Simonffy-utcai városi bérház II. emelet). Az iparostanonciskola I. emelet 6. számú tantermében (Burgundia-utca 1. szám). A Kereskedelmi Akadémia kistanácstermében (I. em.). A Máv. gépjávitó műhelytelepén.

A vizsgálatok hétköznapokon délelőtt 8 órától 12-ig, délután 4 órától 8-ig. Vasárnapokon délelőtt 8-tól 12-ig tartanak.

A törvény értelmében az írni és olvasni tudás igazolására bocsátható a férfi nemhez tartozó minden magyar állampolgár, aki 24-ik életévét betöltötte.

A vizsgálat ingyenes s arra hivatalos helyiségben (városháza, I. em. 4. ajtó) a vizsgálat megkezdésének napjait lehet személyesen a hivatalos órák alatt (delelőtt 8-1-ig) vagy írásban jelentkezni. Az írásban jelentkezők pontos lakcímüket isközzölik. A jelentkezés alkalmával a személyazonosság és életkor megállapítása céljából a keresztlevél, vagy munkakönyv, vagy katonakönyv felmutatandó, illetve csatolandó. A vizsgálatra bocsátás kérdésében az I. fokú közigazgatási hatóság határoz, mely határozattal szemben felebbezésnek helye nincs.

A vizsgálatokra bocsátottakat a hatóság jelentkezésük sorrendjében jegyzékbe foglalja. Az ekként megállapított sorrendtől a vizsgát kivéző albizottság elnöke csak rendkívül méltánylást érdemlő esetben térhet el.

Ha alapos kétség nem fog fenn, az írni és olvasni tudás bizonyítását nem kell megkívánni azoktól, akik valamely magyarországi elemi népiskola negyedik osztályának sikeres elvégzését a vizsgálat letételének idejében kiállított, vagy ugyanabban az időben vezetett hiteles iskolai feljegyzések alapján utólagosan kiállított bizonyítvánnyal, vagy ilyen bizonyítvány hiteles másolatával igazolják, vagy arról, — hogy az «Országos Közművelődési Tanács» által az írás és olvasás elsajátítása céljából felneveltek számára rendezett tanfolyamot sikeresen elvégezték, — eredetben, vagy hiteles másolatban bizonyítványt mutatnak fel.

Az új törvénynek a választói jogosultság szempontjából olyannyira jelentős ezen rendelkezéseinek fontosságát hangsúlyozom s rámutatok arra, hogy az írni és olvasni tudásnak igazolásával minimális egyéb kellék kimutatása után választói jogosultsághoz jut az eddig jogosulatlanok nagy része!

Ujból felhívom tehát az érdekelteket, hogy a vizsgálatra a jelzett helyen folyó évi május 19-ik napjának déli 1 órájáig annyival is inkább jelentkezzenek, mint hogy az ez alkalommal nyert bizonyítvány az egész országra érvényesen egyszersmindenkorra, míg az összeíró küldöttség előtti igazolása az írni-olvasni tudásnak csak a névjegyzék érvényességének idejére szól.

APOLLO

Kedden Szerdán és Csütörtökön 7 és 9 órai kezdettel

A háromszázéves ember.

Fantasztikus bohóság 3 felvonásban.

Magyar mágnesok filmjátéka.

Bill hőstette.

Amerikai Cowboy történet 2 felvonásban.

Délután 5 órákor a Gyermekliga javára rendezes helyaru előadás.

A sikkasztó segédjegyző.

— Saját tudósítónktól. —

Erdekes tárgyalása volt hétfőn a debreceni kir. törvényszék büntető tanácsának.

Tarsoly Sándor segédjegyző ült a vádlottak padján. A múlt év október havában egy árvaszéki végzést hamis aláírással látott el és 523 koronát vett fel a debreceni kir. adóhivatalban.

Tarsoly Mikepéresen Orosz István községi főjegyző irodavezetője volt. Így került kezébe a végzés, melyben a megyei árvaszék felhívta Gali János mikepéresi lakost, hogy az árvaszék által kezelt 523 korona és néhány fillér összeg rendelkezésére áll, miután nagykorosugát elérte.

Gali János ekkor tényleges katona volt, tehát Tarsolynak kinálkozott az alkalom.

Kiállított egy hivatalos nyugtát. A nyugtára Gali János nevét ráírta Balázs Józseffel, Deczki József kisbíróval pedig láttamoztatta. Az így kiállított nyugtát Balázs József az adóhivatalnál felmutatta és az 523 koronát felvette. A felvett pénzt Tarsolynak átadta, aki Balásznak ötven koronát adott azért, hogy közreműködött.

Mikor Gali kiszabadult katonáktól, első útja a község-házához vezetett. Az örökséget akarta felvenni s kérte a segédjegyzőtől a gyámhatósági végzést. Tarsoly egyideig jó szóval tartotta. Gali végre is elvesztette türelmét s vetelőzni kezdett. Másnap már nem találta az irodában a segédjegyzőt.

Azonnal jelentést tett a csendőrségnél. A nyomozás megindult. Tarsolyt nem találták sehol. Elfogató parancsot adtak ki s két heti bujkálás után sikerült a segédjegyzőt elfogni. Pénzt már nem találtak nála. Vizsgálati fogságba helyezték.

Tarsoly Sándor beteges ember. Epileptikus tünetek látszanak rajta. Ideggyenge. Az alkohol megrongálta szervezetét. Dr. Gálbory törvényszéki orvos megírta vele önéletrajzát. Tizenkét oldalon mondja el Tarsoly az ő rettenetes életét. Két izben volt már elmeegógyintézetben. Valamikor jobb napokat látott. Régi, nemes családból származik, őseit a honfoglalásig kimutatja az önéletrajz.

A törvényszék büntető tanácsa öt hónapi fogházra ítélte s az ítéletet a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette. Balázs Józsefet hat heti fogházra ítelték.

HIREK.

A balkán szentek.

Szervác, Pongrác, Bonifác.

Nem volt a magyar jó viszonyban soha a balkán népekkel, különösen a ráccal. Vadrácnak hitta a köznyelv őket és nemcsak a közönséges földön járó népeket, de még a szentjeit is gyűlölte.

A magyar gazdának kellemetlenebb vendéget nem jelenthettek be, mint Szervác, Pongrác, Bonifác urakat, a fagyos szenteket, kiket délszláv eredetűnek tudott a közvélemény mindenkor.

És megérkeztek pontosan minden esztendőben, ha nem is épen a naptári napjukra, de olyan tájban. Az előszelük már elárulta őket s fejcsóválva tapasztalta kertjében és földjén a gazdálkodó.

— Az áldóját, az éjjel itt jártak a fagyos szentek.

Itt jártak most is, még pedig országos sétát téve és akkora öntudattal, amekkorát ez a mostani balkán háború csak nyujthattott nekik.

Ilyen szigorral talán csak a 60-as években sétáltak itt.

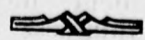
A 60-as években országunkban minden elfagyott. Ez alkalommal Zalamegye törv. hatósági gyűlésén indítvány adatott be, hogy tekintettel arra, hogy a kőkény fagygyal virágzik, mondja ki a törv. hatóság, hogy az egész megyében minden kőkényt kiirtani rendel és hasonló eljárás végett megkeresi az összes megyéket, mert ha az egész országban a kőkény ki lesz irtva, nem lesz késői fagy. E bölcs indítvány ellen Deák Ferencnek kellett felemelni tiltakozó szavát.

Most is meg kellene tenni az indítványt, hogy amikor annyit tanácskoznak a Gergely-naptár revízióján, magyar részről nyujtassék be az az önálló javaslat, mely szerint a magyar naptárból a 3 rác szentek egyszersmindenkorra hagyassanak ki.

Gyönyörű szép tér most nyílnék a hagyományos gondoskodásu vármegyéknek arra, hogy mentseék a földet és a föld népet.

Csakhogy persze most az indítványok helye le van foglalva azzal, hogy mit szóljon a vármegye az Emke abbéli indítványához, mely jól megmondja, hogy mit kellene határozni a magyarnak, ha Tisza István megcsinálta volna a román padtumot.

Kár hogy most nem fagygyal virágzik a kőkény!

Első Debreczeni Gőzmosó Intézet

FEUERSTEIN MÖR

Legszebben mos és vasal gallérokat, kézelőket, férfi és női ingeket, menyasszonyi kelengyéket, függönyöket és mindennemű fehérneműket

Fő-üzlet: Piac-u. 63. szám. Telefon 11-57.

Fiók-üzlet: Arany János-u. 15. Telefon 732.

A fagyos szentek.

Pongrác, Szervác és Bonifác, május 12-én, 13-án és 14-én szoktak néha olyanformán tisztelegni, hogy a sokat ígérő tavasz minden reménye elpusztul. Ilyen veszedelmes nap szokott lenni olykor május 25-én, Orbán napja is, mikor a szőlősgazdák esnek kétségbe. Szigoru tél után azonban néha a fagyos szentek napjai is enybébbek szoktak lenni. Biztosat azonban senki sem tud. A kertészek ilyenkor a délszaki kényes nővényeket az üvegházba rejtik. Csakhogy nem minden kertész tehet belátása szerint. Nagy Frigyes porosz királynak nagy akarata volt és mindenki engedelmeskedett neki. Örökké emlékezetes maradt azonban ez a tanulságos történet Sanosonciban. A király legnagyobb öröme volt, mikor remek narancsfái az első verőfényes tavaszi napokon már a park terraszán illatoztak. Köztük tartózkodott legszivesebben. Szigoru tél után korán kitavaszkodott és így a fejedelmi narancsfák is korábban kiszabadultak előkelő fogházukból. A kertész május 11-én kérte a királyt, hogy az összes narancsfákat visszarakhassa az üvegházba. Nagy Frigyes elavult babonának nevezte a fagyos szentek miatt keletkező aggodalmat. Szervác napján alig várta már a király, hogy kedves narancsligete illatárjában üdüljön. És milyen szomorúság érte a terrazon! Valamennyi narancsfa lombja gyászosan megfeketedett és a virág mind elhervadt. A kertész siránkozva nézte ezt a pusztulást. Nagy Frigyes pedig csak ennyit szolt:

— Most már magam is elhiszem, hogy nem szabad a fagyos szenteknek hinni!

— **A munkapárti kör mai vacsorája.** A munkapárti társaskör mai vacsorájára, mely este 8 órakor a «Gambrinus» (városi új bérház) külön termében tartatik meg, azon tagok, akik a nézésből esetleg meghívtak, de nem kaptak, ezúton kéretnek a megjelenésre. Nem tagok is, kik a párthoz tartoznak, igen szívesen látnak.

— **Emlékeztető!** Ma délután 3 órakor tartja az Apolló mozgószínház a «Háromszázéves ember» u. n. mágánfilm bemutatását a gyermeknap javára. Tisztelettel és bizalommal felkérjük a gyermeknap iránt érdeklődő nagyközönséget, hogy ezen bemutatás előadást megtekinteni és ezáltal a gyermeknap sikerét előmozdítani méltóztassék. A gyermeknap rendező bizottsága.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Hajdumegye közigazgatási bizottsága hétfőn délelőtt tartotta májusi rendes ülését Domahidy Elemér főispán elnöklésével. Az ülésen az egyes közigazgatási ágak vezetői referáltak az áprilisi közviszonyokról. A jelentéseket lapunk más helyein közöljük. Az ülés végén Pákozdy Sándor főjegyző, alispánhelyettes szép szavakkal bucsuztatta el Pénzes Sándor megyei árvaszéki elnököt, aki e hónapban 34 évi szolgálat után nyugdíjba megy.

— **Adóbefizetés a megyében.** Április hó folyamán Hajdumegyében egyenes adóban befolyt 36.156 kor. 93 fill., hadmentességi díjban 502 kor. 50 fill., bélyegjövődékben 178015 kor. 30 fill., jogilletékben befolyt 72.827 kor. 81 fill., díjjövődékben 405 kor. 95 fill., dohányjövődékben (a vármegye fogyasztását is beleértve) 49.950 kor. 52 fill., határvámjövődékben az egész vámkörzet területén 23.928 kor. 95 fillér, fogyasztási és italadóban 25.604 kor. 36 fillér.

— **A városi ménes selejtezése.** A városi ménesrendező bizottsága ma a Hortobágyon selejtezést fog végezni Medgyaszay Miklós gazdasági tanácsnok elnöklésével. Kiválogatják a számfelüli méneket, kancákat és herélt csikókat, melyek a katonaság részére megfelelőeknek mutatkoznak. Ezeket a csikókat azután a katonai kinstár fogja megvizsgálni s amelyeket nem talál alkalmasnak, azokat a ráros igáslovak gyanánt fogja eladni.

— **A püspökladányi vasúti átjáró.** A püspökladányi vasúti állomás sorompójának szabálytalan zárvarlása miatt sok panasz hangzott el. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága a mai napon tartott ülésén elhatározta, hogy megkeresi az aradi máv. üzletvezetőséget: a közúti forgalom akadálytalan menete érdekében intézkedjék sürgősen hogy 15–20 percig ne tartásák zárva a sorompót.

— **Felhívás a város m. t. közönségéhez.** Az Országos Református Tanáregyesület, amelynek székhelye Debreczen, folyó évi közgyűlését június hó 3. és 4. napjain városunkban tartja az új református főgimnázium felavatásának ünnepével kapcsolatban. Ez alkalomból az ország minden részéből nagy számmal sereglenek városunkba a kálvinista közép- és főiskolai tanárok. Ismerve városunknak minden szépért és jóért lelkesülő közönségét s tapasztalva főként az iskolák és ezek munkásai iránt való meleg érdeklődését és áldozatkész szeretetét, megvagyunk arról győződve, hogy tanáregyesületünk közgyűlését és református főgimnáziumunk ünnepét városunk minden rendű és rangú polgára a maga ünnepének tekintve s ideérkező vendégeinket szívesen fogadja. Tisztelettel kérjük azokat, akiknek helyzetük és körülményeik engedik, hogy a vendégek közül egyet, vagy kettőt szálásra elfogadni szíveskedjenek. Becses elhatározásukról kegyeskedjenek Sinka Sándort, az elszállásoló bizottság elnökét (lakása: Sestakert, Poroszlay-ut 2. sz., Szilágyi-Andaházy intézet) legkésőbb május hó 18-ig értesíteni. Kiváló tisztelettel: Debreczen, 1914. évi május hó 2. A rendező bizottság.

— **Gazdászok a Hortobágyon.** A kolozsvári Gazdasági Akadémia harmadéves hallgatói június 8-án Debreczenbe érkeznek és a Hortobágyra fognak kirándulni. Az akadémikusok kíséretében lesz négy tanár is, akiknek tiszteletére Debreczen város a hortobágyi csárdában ebédel ad.

— **Öngyilkos kőműves segéd.** Menkóffy János 20 éves kőműves segéd tegnap este a Nyugoti-utca 6. szám előtt forgópisztollyal hasbalótta magát. A mentők eszméletlen állapotban szállították be a kórházba.

— **Gyermekliga az Apollóban.** Ma, kedden délután 5 órai kezdettel a gyermekliga javára a Háromszázéves ember című mágánfilm kerül műsorra — rendes helyárrakkal.

— **Magyar mágánvilág** kiválóságai szerepelnek a Háromszázéves ember filmen.

— **A királyné ékszerai.** (Premier az Urániában.) A kinóművészet nívós alkotásai közé tartozik az Uránia mozgóban tegnap bemutatott nagy koncepciójú drámai kép.

— **Háromszázéves ember** kerül műsorra az Apollóban. Előadások 5, 7 és 9 órakor.

— **A királyné ékszerai** tekintést enged a nézőnek a felsőbb udvari élet szövevényes intrikái közé s egy rendkívül izgalmas cselekményt tár elénk. A királynőt meg kell menteni, mert beárulták férjének, hogy az amulettjél gyermekkori szerelmesének adta ajándékba. Vérfagyasztó vad hajszák folynak le előttünk, amelyekben repülőgép, automobil s száguldó vonal szerephez jut. Igen érdekfeszítő ez a kép s művészi és irodalmi szempontból is elsőrangú alkotás. A rendezés kiváló és festőiesen szép. A darabnak nagy sikere volt a tegnapi premieren, amelynek publikuma ezen a grandiózus drámán kívül több kis kép mulattatta. Holnap, szerdán is ez a műsor megy az Urániában.

— **Az Uránus kabaré művészei** még csak pár napig vendégszerepelnek. Ma új műsor.

— **Klára udvarlója** az Uránus slágere, ma altható a pompás műsor keretében.

— **Magyar mágánvilág Debreczenben.** Az Apollóban ma kerül bemutatásra a népszerű mágánfilm, a Háromszázéves ember. A fővárosi lapok híradása szerint pompás látványosságban lesz része a közönségnek. A magyar arisztokraták színe-java fog szerepelni a vásznon egy bájos 3 felvonásos bohóság keretében, mely iránt rendkívüli meleg érdeklődés nyilvánul. A gyermekliga javára délután 5 órai kezdettel tart előadást az Apolló színház s minthogy a Debreceni Patronázs egyesület erős agitációt fejt ki az előadás érdekében a bemutatónagyszabásának ígérkezik.

— **Horner Arthur bookmaker** Debreczen, Piac-utca 41. I. emelet. Elfogad az összes bel- és külföldi versenyekre start és a klasszikus versenyekre, előnyös fix fogadásokat. Halmozott fogadások köthetők Double és Triple eventek. Telefon 10–11.

Legfinomabb angol gyapjuszövetek

partie vétel folytán, egy komplett férfi öltönynek 12 koronától 24 koronáig

Kupfer és Társánál

Széchenyi-u. 1. sz. alatt

VILLAMOS SOVÁNYÍTÓ KURÁK

(degrassator) megkezdődtek. Előjegyzéseket elfogad a SIMONFFY-UTCZAI VIZGYÓGY-INTÉZET.

Prospektus.

Telefon 12 64

A vizgyógyintézetben mindenféle **vizkurák** alkalmazhatnak. ☐

Girardi szalmakalap ujdonságok
Feltűnő szép nyakkendők

WERNER-nél.

Hungária mellett.

Görög világ a Hortobágy partján

Folytatás.

Erezhetünk a legtisztábban, láthatunk a legbiztosabban valamely kérdésben, s mégis, ha vétünk a formák ellen: gyanus lesz tiszta érzésünk, homályost mutat világos igazságunk. Valóban «forma dat esse rei!»

Osszegyűjtí hát hirtelenben Bulénk grammateusza a Klasszicizmus személyi adatait, s velős rövidséggel elreferálja a hamarosan beérkezett «szakvéleményekkel» együtt.

Kora: Legalább 3000 év. Azonban öregebb tanároknak még mindig jó partie, mert megélhetnek — belőle is.

Hazája: Az egész művelt világ. Tehát igazi «nemzetközi» egyéniség; de a nemzeti érzésekhez mindenütt gyönyörűen simul, s május elsején is dolgozik.

Vallása: Az általános és mindig igaz emberi érzések és gondolatok Százparancsolata.

Előélete: Vádolva sokszor volt, sőt bukott vagy keresztülprotégált diákok ma is gyanús mosolyal tekintgetnek rá. Azonban a «rendőri» hivatalos vizsgálat mindig megállapította, hogy inkább a Klasszicizmus lehetett volna a panaszos; mert már igen sok sebet kapott amiatt, hogy nem egy gondatlan tanulóknak egészen «belé tört a bicskaja».

A «szakvélemények» is mind kedvezők.

A jog- és pénzügyi bizottság pártolja a Klasszicizmust; mert idealistákat nevel, azok pedig egy jó zsíros debreceni vacsora után megérik a szelid, a mélylázó «holdvilággal» is.

Az adóhivatal is a Klasszicizmus mellett dönt; mert a Főkönyvek tanúsága szerint egyház, állam, város igen régóta és pontosan fizeti utána az adót; sőt megtörtént az a debreceni lehetetlenség is, hogy soha «adóintést» nem kapott.

A mérnöki hivatal egyenesen lelkesedik a klasszikus műveltségért, mint a szépérzék igazi nevelőjeért, csak azt az egy megszorítást kívánna, hogy a jövőben a formás görög és római retorikai képzés terén a «receptio» egy kissé korlátoztassék.

A gazdasági szakvélemény is fenntartandónak mondja a klasszikus oktatást, mert «ifju poétákat» nevel, azok verseitől pedig — mint termékeny esőtől — igen hamar «zöldül» az egész határ.

Végül erdőmesteri hivatalunk konstatálja, hogy mióta benszülött Klasszicizmusunk a nagyverdőt járja, azóta alaposan ritkulnak kint a szurós lövisek; mert — különben remek magyar írásához — tollhegyeket csinál belőlük a mi legklasszikusabb Irónk.

A hivatalos előterjesztések után csak hárman kértek jogot rövid szólásra.

Először a Kegyelet emelkedett fel helyéről s komoly

meggyőződés hangján hirdette, hogy a Klasszicizmust, annyi századok, sőt ezredek gondos nevelőjét bántani — a legnagyobb bűn.

Aztán a Hála jelentette ki röviden, de annál hatásosabban, hogy ő, míg csak élhet az emberi lelkekben, mindig odaadó szeretettel fog gondolni a valódi humanizmus tápláló forrásaira: a klasszikus iskolákra.

Végül egy igen értelmes, józan fajra valló, de igénytelen, összetöpörödött kis alak tipegett elő pástortortáján pusztai, nomádöltözetben. És ez a kis alak — általános figyelem és egyuttal meglepetés között — szépen, világosan egymás mellé állította a régi és mai Debreczent, s aztán magyaros nyíltsággal konstatálta görögös világunkban, hogy mostani fejlődéseig egyenesen iskolái vitték városunkat s ezek után hozzátette, hogy ezt annál jobban tudhatja, mert ő, a szónok, nem más, mint az ő-Debreczen szelleme.

E jelenet aztán megteremtette az egyhangu határozatot.

Kimondja a Bulé, hogy igazat ad a Felebbezésnek, megváltoztatja az Agora görögellenes határozatát, engedélyt ad játszásra a hellén társaságnak, a klasszikus nevelést és oktatást pedig melegen pártolja. Minderről aztán «Végzés utján értesített» rendelkeznek: először a görög Homerosz, akinek jelenlegi tartózkodása gondos városi Bejelentő Hivatalunk adatai alapján a hellén Alvilágban van a Styx folyó partján; másodsor a római Vergilius, a ki ügyes titkosrendőrségünk kutatásai szerint ezidőszere az itáliai Elysiumban lakik; továbbá a három görög vándor Debreczenben a Ref. Főgimnáziumban a szintén ott tartózkodó görög «szinjátszó társasággal» együtt; végül pedig a magyar kultuszminister — «további szigorú miheztartás végett».

(Folytatása következik.)

Amerikai Verseny uri szabóság

Hatvan-utca 15. szám alatt.

50

koronáért készít a legfinomabb angol szövetekből, mérték után fé. fi öltönyöket. Minden vevő megpróbálhatja. — Vétel nem kötelező. Tisztelettel

STEINER GÁBOR.

Modern és izléses szobafestés,

tapétázás és mázólc munkálatakat készít mérsékelt árak mellett

Schuller Sámuel

Simonffy-utca 25.

Telefon 806. Telefon 806

Gyermek csukott bugyogó fekete clotból, vagy finom sifonból,
szépen varrva
95 fillértől feljebb.

Delén francia, grenadin, selyembatizt
métere 78 fillér, sima fekete, fehér vagy fekete pettyel.

Jabó kötények, ferfi és női harisnya nagyon olcsón kapható

Kertész & Társánál

Piac-utca 30. szám.

Tüzifa

jó száraz beszerezhető felapritva, házhoz szállítva 100 kgkint K2-60, Porosz kőszén 4-40, ölenkint a telepen cser, vagy búkk hasáb 36 K.

UNIO

tüzifa és áruforgalmi r.-t.

Sesztina-utca 4, Kisállomással szemben.

TELEFON 7-79.

Magyar államvasutak

menetrendje

1914 május hó 1-től.

Debreczenből indul:

Budapest felé személyvonat	—	du	12 ó 12 p
Budapest felé (gyorsvonat)	—	du	4 ó 40 p
Budapest felé (gyorsvonat)	—	reggel	8 ó 57 p
Budapest felé (gyors)	—	reggel	6 ó 0 p
Csak P-Ladányig	—	de	10 ó 57 p
Budapest-Nagyvárad felé	—	du	3 ó 45 p
Budapest felé gyors v személy	éjjel	1 ó 52 p	
Budapest-Nagyvárad felé	—	este	10 ó 55 p
P.-Ladány-Arad felé	—	este	9 ó 10 p
M.-Sziget-Körösmező felé	—	éjjel	2 ó 54 p
Csak Szatmárig	—	reggel	5 ó 17 p
Szatmár-M.-Sziget felé	—	du	3 ó 53 p
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	—	du	7 ó 15 p
M.-Szigetig	—	este	10 ó 01 p
Szatmár-M.-Sziget f. (gyorsv.)	—	du	11 ó 48 p
Szerencs-Kassa sz. v.	—	reggel	5 ó 13 p
Miskolc-Kassa felé	—	reggel	8 ó 51 p
Nyiregyháza-Szerencs	—	déliben	12 ó 20 p
Miskolc-Kassa felé	—	este	7 ó 29 p
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa f.	—	du	4 ó 28 p
Nyiregyháza	—	este	10 ó 42 p
	m á vasutól	reggel	5 ó 30 p
	m á vasutól	de	7 ó 43 p
H.-Böszörmény	m á vasutól	de	10 ó 35 p
B.-Sz.-Mihály felé	m á vasutól	déliben	12 ó 22 p
	m á vasutól	du	2 ó 25 p
	m á vasutól	du	4 ó 35 p
	m á vasutól	este	7 ó 10 p
F.-Abony felé m á vasutól	—	reggel	5 ó 20 p
Tiszapolgár, Tiszaf., Füzesabony	—	de	11 ó 55 p
O.-Kócs-Polgár felé vásártérről	—	du	5 ó 03 p
Derecske-N.-Léta felé	—	reggel	4 ó 10 p
Derecske-N.-Léta felé	—	reggel	8 ó 50 p
Derecske-N.-Léta felé	—	du	2 ó 42 p
Derecske-N.-Léta felé	—	este	7 ó 05 p

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy. v.	—	déliben	11 ó 37 p
Budapest Nagyvárad felől sz. v.	—	du	3 ó 33 p
	gy. v.	este	6 ó 59 p
P.-Ladányból sz. v.	—	du	2 ó 58 p
Püspökladány	—	reggel	7 ó 32 p
	—	délelőtt	9 ó 36 p
Budapestről gy. és sz. v.	—	este	10 ó 14 p
Budapestről gy. és sz. v.	—	éjjel	2 ó 31 p
Budapestről gy. és sz.	—	reggel	5 ó 01 p
M.-Sziget felől sz. v.	—	reggel	6 ó 32 p
	sz. v.	éjjel	10 ó 08 p
M.-Sziget felől	—	éjjel	1 ó 29 p
	gy. v.	reggel	8 ó 45 p
Királyháza felől sz. v.	—	déli	11 ó 47 p
Királyháza	—	reggel	6 ó 59 p
Körösmező felől gy. v.	—	du	4 ó 23 p
	gy. v.	este	10 ó 21 p
Szatmárról gy. v.	—	de	8 ó 45 p
Szatmárról sz. v.	—	este	6 ó 32 p
Nyiregyházáról sz. v.	—	reggel	7 ó 26 p
Kassa felől sz. v.	—	reggel	8 ó 33 p
Szerencs felől sz. v.	—	déli	11 ó 24 p
Kassa felől sz. v.	—	du	3 ó 25 p
Kassa felől sz. v.	—	este	8 ó 30 p
Szerencs felől sz. v.	—	este	10 ó 26 p
	máv vasúthoz	de	7 ó 23 p
B.-Sz.-Mihály	máv vasúthoz	de	11 ó 41 p
H.-Böszörmény felől	máv vasúthoz	este	6 ó 45 p
	máv vasúthoz	du	2 ó 13 p
	máv vasúthoz	du	4 ó 10 p
Derecske-Nagy-Léta felől	—	du	6 ó 52 p
	—	este	7 ó 27 p
Derecske-Nagy-Léta felől	—	reggel	7 ó 23 p
	—	reggel	6 ó 53 p
Füzesabony felől	—	du	5 ó 25 p
	—	este	10 ó 09 p
	—	reggel	7 ó 42 p

HUTTER és SCHRANTZ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
szitaáru és nemezposztó gyárak magyarországi telepe
BUDAPEST. X., Gyömrői-ut 80/80.

Ajánlja kész állapotban, tehát utólagosan tűzhorganyozással ellátott többször csavart gépsodronyfonatait, mint tartósság tekintetében pártlan gyártmányt! Nem tévesztendő össze másfaja fonatokkal, melyek mind közönséges horganyozott drótból készülnek. Tüskés huzalok, sima huzalok, kettős hegyű szegek stb. igen jutányos árban. Árjegyzék és minták bérmentve és díjtalanul. Továbbá gyártanak:

Kerítések, kapuk és ajtók
a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig előnyáruk mellett. Költségvetések és tervezetek díjtalanul.

Kitűnő horganyozás! Olcsó árak!

Őszi trágyázás!
THOMASSALAK

A legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!
Óvakodjunk a hamisításoktól!
Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti ólomzár van rajta.
Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva!

Kalmár Vilmos
a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője
Budapest, VI., Andrásy-ut 49.

Különösen a jelenlegi rendkívüli olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat.

Valódi védjegyü.

TÓTH GYULA
VASNAGYKERESKEDÉSE
DEBRECZEN, PIACZ-U. 20.

Gyermekágyak	Konyhafelszerelések
Gyermekkoscsik	Fényezett fémárúk
Füldökádak	Mosó- és facsarógépek
Vasbutorok	Mangorlók
Jégszekrények	„DELFIN“ vizázuró készülékek
SZERSZÁMOK minden iparághoz	
Tornyos és francia, valamint porcellán burkólatu	Építési vasalások, vasgerendák
KONYHÁK (takaréktűzhelyek)	
Lőpor-áruda	
FEGYVEREK és VADÁSZATI felszerelési cikkek dus raktára.	
TELEFONSZÁM: 29.	

Rácz Béla hirdetési irodája Debreczen, Csapó-u. 12.

KEDVEZMÉNY

a Debreceni Nagyújság előfizetőinek

Bugyi Sándor
a koplalóban.

Én meg a lú.

Irta: SIMON ISTVÁN.
Kiadja: Csáthy Ferenc
könyvkereskedő.

Bolti ára egy kötet 2.50.

A „DEBRECENI NAGYUJSÁG“ előfizetői 1 K 50 fillérért rendelhetik meg a Debreceni Nagyújság kiadóhivatalában. A kedvezményben az újonnan belépő előfizetők is részesülnek.

AZ APRÓHIRDETÉSEK KÖZÖTT MIN-
DEN SZÓ 5 FILLÉR, VASTAGABB
BETŰVELSZEDETSZÓ 10 FILLÉR.

APRÓ HIRDETÉSEK

FELVILÁGOSÍTÁST LEVÉLBELI
DOKUMENTÁCIÓKRA INGYEN ADUNK
CSAK A VÁLASZRA SZÜKSÉGES BÉLYEGTÉRMEJŰ

LEVELEZÉS
Gyula Veszprém
M. 1. bánatában mulat. Ir-
jon neki címre M. 2.

Csendes udvarban
kiadók 2 szoba konyha,
tornász és mellékhelyi-
ségekből álló lakás igen
olcsón Kórház-u. 1. sz.
Esetleg 1 szoba konyha
mellékhelyiségekkel is
kiadó. — Érkezhetni
Csige Kálmán irodájá-
ban Rákóczi-u 28

Nagyforgalmu helyen
kitűnő menetelű
**hentes és
mészáros
üzlet**
teljes berendezéssel
kiadó.
Cím a kiadóban.

Valódi
édes, nemes szegedi
paprikakülönlegességek
óriási raktára Lindenfeld
J. Jenő fűszer-, gyarmat-
áru nagykereskedésében,
Pénzügyi palota. Telefon
79. sz.

Illatszertár!

Háztartási és piperecik-
kek, keféáruk!
(Hatvan-u. 11. sz.)

Forgalmi cikkek ked-
vező vételben érkeztek!
Figyelje az árakat!
Kalodont 48 fill. Nagy
Pebeco és Peredentó
fogcrém 1 24 f. Valódi
Speick szappan 56 fill.
Nagy Odol 1 K 64 fill.
Hajpetrol 96 fill., 3 üveg
2 K 72 fill. Kolozsvári
gyógyszappanok 60 fill.
3 drb 1-70. Szt.-László
szappan 3 drb K 1-80.
Margit-crém, Rogátsi-
crém, „Oja”-crém, „Oja”
csodaszappan drbjá 88
fillér. Egg-Leo fogpép
60 fillér, 3 drb K 1-70.
Kultur fogcrém 56 fill.
3 drb K 1-62. Kugler
(Gerbeaud) csokoládé
egyegyed kgr. 76 fill.
Rud Glicerín szappan
44 fill. 3 rud 1 K 20 f.
Johan Mária Kölni víz
3 drb egy ládában 2 K
24 fill. „Jes” poudér 90
fil. és 2-50. Mintaparfüm
20 és 28 fill. Parfümök
kimérve 5 és 10 gram
30—40—60—80 fill. stb.
hasoncikkek! — Hivat-
kozzon ezen árakra! —
Ezeket kívül kefék 25
fillértől, fésűk, sósbor-
szeszek, szappanok elő-
nyös árban! Eladások
reggel 7-től este 9-ig.

Ha valaki olcsón akar

vásárolni, menjen 218
Varga és Balogh
hentes és mészárosokhoz
Városi bérház 8. szám alá.
Mindig
friss marha, gyenge
és sertés hús, valamint ha,
zsirnak való kapható.

**A legjobb gazdasági
és tojójútyok.**
**Zebrajelzésű
Plymouth
fajbaromfi**
tojások kaphatók Fa-
lusy Lászlónál Debre-
czen, Piac-utca 7. sz.,
papírüzlet. A bécsi kiál-
lításán kitüntetést nyert
törzsektől.
12 drb 6 korona.

Forradalom lesz Debreczenben, ha fényképeit mindenki Takács

fényképésznél a nagytem-
plom mellett szerzi be,
hol bámulatos olcsó árak
mellett a legszebb képeket
és nagyításokat kaphat.
6 drb kabinet kép rende-
lésnél 1 nagyítás díjtalanul.
12 levelező-lap nagyítással
6 kor. 6 lev. lap 2 korona.

Vendéglő

forgalmas helyen eladó,
vagy augusztusra kiadó.
Érkezhetni Libakert 12.

Nagy vétel folytán Linóleum

(Padlófesték)
1 kgr. (nagy doboz)

1 korona

Kapható rövid ideig
Hatvan-utcai

Illatszertár

Hatvan-u. 11. Illatszertár
czégre ügyeljünk

Izléses kivitelű nyomtatványokat

gyorsan és pon-
tosan készít a
THAISZ A.
könyvnyomdája
Piac-utca 7. sz.

Helyesírást
tudó és gyakorlott két író-
gépező kisasszonyt ke-
resek mielőbbi belépésre.
Szíves ajánlatokat szemé-
lyesen átadni kérek. Csige
Kálmán irodája Rákóczi-u.
28. szám.

A Nagylétei határban

120 hold prima első osz-
tályu homokföld kellő gaz-
dasági épülettel ellátva
bérbe kiadó, esetleg ked-
vező fizetési feltételek mel-
lett örök áron is eladó.
Érkezni Nagylétei Holló
István főbíróval.

Házakhoz
mosni, vasalni elme-
gyes mosónő vasalónő
Péterfia 14.

Írógépen
szakszerűen bárki megta-
nuhat vagy gyakorolhat
gépiróskolában csak 10
koronáért. Állások díjta-
lan ajándék! Írásművek
készítése gyorsan és izlé-
sesen bármely időben Rá-
kóci-u. 28. Ugyanott gy-
akorlott kisasszony felvéte-
lik.

Harci kanárik
pormentes csomagolt ka-
nári eleség, remek fajga-
lamok olcsón. Veszek da-
rut, golyát. Jókai 52.

Szobafestő

tanulók fizetés mellett fel-
vétetnek Schuller Sámuel
Simonffy-utca 25. Tele-
fon 806. 331

**Konyha és előszoba
BUTOROK**
készen és jutányos ár-
ban beszerezhetők
WEISZ FERENCZ asztalosnál,
József kir. herceg-u. 7.
Telefon 1090. 236

Figyelem!

Hatvan-u. 4. sz. alatt 8 év
óta fennálló műhelyem
ajánlom a m. t. háztulaj-
donos urak figyelmébe.
Készítek

vízvezeték,
**fűrdőcsatornázási
munkákat**

A mérnöki hivatal által
előírt szabályok szerint.
Terv és költségvetés díj-
talan. Telefon 1069

Wilheim Ede
ü. v. 216

Legnagyobb
Gramophon raktár és a
legújabb lemezek jutányo-
san Szendrő Sándor hang-
szer-kereskedésében kap-
hatók Debreczen, Batthy-
ány-utca.

Ezer áldást jelent

a háznál a „HAZTARTÁS KÖNYVTÁRA”. A kezdő háziasszony-
ból tökéletes háziasszony lesz, viszont a tapasztalt háziasszonyok
bőségesen találják meg ezekben a könyvekben a háztartási tudni-
valók sokaságát.

Páratlanul áll

a könyvpiacon a „HAZTARTÁS KÖNYVTÁRA” elterjedése.
Háromnegyed év alatt **800,000 példány fogyott el**, ezért
joggal állítjuk, hogy a „HAZTARTÁS KÖNYVTÁRA” a

magyar könyvpiacz slágerje.

A tanulás nem szégyen, — palotában vagy kunyhóban, méltó-
ságos asszony vagy szakácsnő egyaránt nagy haszonnal forgatja
ezeket a pompás könyveket.

Megbecsülhetlen szolgálatot

tesz a „HAZTARTÁS KÖNYVTÁRA” asszonynak-leánynak egy-
aránt, mert nemcsak sütni-főzni tanul meg ezekből a nélkülözhet-
len könyvekből, hanem a háztartási stb. tudnivalók ezreit sajátítja el.

A jó tanács sohasem késő,

már pedig háziasszonyoknak való jó tanács garmadával van a
„HAZTARTÁS KÖNYVTÁRA” eddig megjelent 51 kötetében, —
ezért joggal nevezik ezeket a népszerű és nélkülözhetlen könyveket a

háziasszony kincseskamrájának.

A „HAZTARTÁS KÖNYVTÁRÁT” Kürthy Emilné szerkeszti, a
„HAZTARTÁS” című népszerű 20 éves asszonyújság szerkesztője.

Egy-egy kötet ára csak 20 fillér.

Mind az 51 eddig megjelent kötetet **10 korona 20 fillér** bekül-
dése ellenében bérmentve küldi meg:

lapunk kiadóhivatala.

Háztartás Könyvtára

Szerkeszti: Kürthy Emilné. Egy-egy füzet 20 fill.

EDDIG MEGJELENT:

1. Hus- és bőjti levelek.
2. Levesbe való tészták és egyebek.
3. Különléle előételek
4. Tojás ételek.
5. Marha-, borjú- és sertéshús ételek.
6. Szárnyasok és szárnyas vadak.
7. Nyul-, őz- és egyéb vadhusok.
8. Halak elkészítése.
9. Különléle főzelékek.
10. Gyurott és kifőtt tészták.
11. Élesztős tészták és rétesfélék.
12. Torták könyve.
13. Sós és édes mártások.
14. Édességek és cukorkák.
15. Vegyes sütemények.
16. Különléle italok.
17. Józsi kenyérsütés.
18. Fagylaltok, kocsonyák, krémek.
19. Gyümölcs-befőzés
20. Zöldség, uborka, stb. eltartása.
21. Gyermekszoba. (Gyermeknevelés.)
22. Szépségápolás.
23. Illatszerek.
24. Az egészség ápolása.
25. Lakás (Jókarbantartás) Takarítás.
26. Az asztal diszei. (Asztalterítés.)
27. Fűtés, világítás.
28. Mosás, pecsétstíttatás. Mosószappanok.
29. Há izserek. (Házi gyógyszer-tár.)
30. Hasznos tudnivalók.
31. A levásárlás művészete.
32. A konyha.
33. Társas étkezések rendezése. (Lakomák, tálalás.)
34. Egyszerű ételsorok. (Ebéd, uzsonna, vacsorák.)
35. Az éléskamara.
36. A pince.
37. A burgonya elkészítése 25 féle módon.
38. Teasütemények.
39. Konyhakert és gyümölcsös.
40. Diszkert és szokakertészet.
41. A vendéglátás művészete.
42. Hölgyek tanácsadója.
43. A nők sportja.
44. Gyermek higiena. (Betegségek és azok gyógy.)
45. A fog-, száj- és köröm ápolása.
46. A női test ápolása.
47. Folttisztítók.
48. Hogyan ruházkodjunk.
49. Baromfi betegségek.
50. Baromfi tenyésztés.
51. Felfújtak és puddingok.

**A könyvtár
folytatódik.**
Egyes kötetek megrendelésénél elegendő a szám feltüntetése
Egy-egy kötet ára 20 fillér.